

- ۱- برای « زردی خورشید هنگام غروب » یک علت ادبی بنویسید.
- ۲- حسن تعلیل به کار رفته در بیت زیر را شرح دهید:
رسم بد عهدی ایام چو دید ابر ابهار گریه اش بر سمن و سنبل و نسرين آمد.
- ۳- برای مثال « حرکت رود به سوی دریا » یک علت ادبی بنویسید:
- ۴- با توجه به بیت « چو صبح صادق آمد راست گفتار جهان در زر گرفتی محتشم وار »
الف) شاعر دلیل روشنایی و روسپیدی صبح صادق را چه می داند؟
ب) این کاربرد سبب ایجاد کدام آرایه معنوی شده است؟
- ۵- حسن تعلیل به کار رفته در بیت زیر را شرح دهید:
« چو سرو از راستی بر زد غلم را ندید اندر جهان تاراج غم را »
- ۶- برای جمله ی « سیاه کردن موی سپید » علت ادبی بیاورید.
- ۷- برای مثال « زردی برگ درختان در هنگام پاییز » علت ادبی ذکر کنید.
- ۸- در بیت زیر کدام عبارت بیانگر « حسن تعلیل » است؟ آن را مشخص کنید.
به صدق کوش که خورشید زاید از نَفَسَت که از دروغ سیه روی گشت صبح نخست.
- ۹- در بیت زیر ، دو ترکیب که بیانگر حسن تعلیل است ، مشخص کنید
« بنالد جامه چون از هم بدری بگرید رز چو شاخ او ببری »
- ۱۰- با توجه به بیت « نه خلاف عهد کردم که حدیث جز تو گفتم همه بر سر زبانند و تو در میان جانی »
الف) شاعر چه دلیلی برای پاسخ به گله مندی دوست خود و توجیه او بیان می کند؟
ب) این هنر شاعرانه سبب پیدایش کدام آرایه ادبی شده است؟
- ۱۱- در بیت زیر شاعر دلیل « کینه نداشتن نسبت به دیگران را » در چه می داند؟

« دلم خانه مهر یار است و بس از آن می نگنجد در آن کین کس »

۱۲- با توجه به بیت « به صدق کوش که خورشید زاید نفست که از دروغ سیه روی گشت صبح نخست »

الف) شاعر چه دلیلی برای سیه رویی صبح نخستین می آورد؟

ب) این هنر شاعرانه ، سبب پیدایش کدام آرایه ادبی شده است؟

۱۳- در بیت زیر شاعر دلیل « بارش باران از ابر را » در چه می داند؟

« در بین مردمان چو وفایی ندید ابر اشکش روان به سوی زمین شد ز آسمان »

۱۴- با توجه به بیت « باران همی بر جای عرق می چکد از ابر پیداست که از روی لطیف تو حیا کرد »

الف) شاعر دلیل بارش باران از ابر را چه می داند؟

ب) این هنر شاعرانه ، سبب پیدایش کدام آرایه ادبی شده است؟

۱۵- برای «سیه رویی صبح نخست» یک علت ادبی بنویسید.

۱۶- حسن تعلیل به کار رفته در بیت زیر را شرح دهید:

« من موی خویش را نه از آن می کنم سیاه تا باز جوان شوم و نو کنم گناه

چون جامه ها به وقت مصیبت سیه کنند من موی از مصیبت پیری کنم سیاه»

۱۷- برای «زردی برگ درختان به هنگام پاییز» یک علت ادبی بنویسید.

۱۸- در بیت زیر شاعر دلیل « راست قامتی سرو را » در چه می داند؟

«چو سرو از راستی بر زد علم را ندید اندر جهان تاراج غم را»

۱۹- در بیت زیر شاعر دلیل « بارش باران از ابر را » در چه می داند؟

«نه خلاف عهد کردم که حدیث جز تو گویم همه بر سر زبان اند و تو در میان جانی»

۲۰- با توجه به بیت « بنالد جامه چون از همه بدری بگرید رز چو شاخ او ببری»

الف) شاعر چه دلیلی برای گریستن رز می آورد؟

(ب) این هنر شاعرانه ، سبب پیدایش کدام آرایه ادبی شده است؟

۲۱- با توجه به بیت « تانه تاریک بود سایه انبوه درخت زیر هر برگ ، چراغی بنهد از گلنار»

الف) شاعر چه دلیلی برای گریستن رز می آورد؟

(ب) این هنر شاعرانه ، سبب پیدایش کدام آرایه ادبی شده است؟

۲۲- برای مثال زیر یک علت ادبی بنویسید

«خواندن خروس سحری»

جواب ها :

۱- زردی خورشید هنگام کردن موی سپید به دلیل نشستن در عزای پیری است.

۷- زردی برگ درختان به هنگام پاییز به سبب غم دوری از یار (بهار) است.

۸- از دروغ سیه روی گشت صبح نخست. یا مصراع دوم.

۹- بنالد جامه بگرید رز

۱۰- الف) دوستی با افراد دیگر ظاهری است اما دوستی با تو در اعماق وجودم جای دارد.

(ب) حسن تعلیل

۱۱- چون دلش از مهر و محبت یار پر است جایی برای کینه دیگران ندارد .

۱۲- الف) دوشاعر دلیل روسیاهی صبح نخستین را دروغ گویی او می داند..

(ب) حسن تعلیل

۱۳- چون وفایی از مردم ندیده است.

۱۴- الف) شرمنده بودن یا حیا کردن از روی معشوق

(ب) حسن تعلیل

۱۵- صبح نخست سیه روی است چون به جهان دروغ می گوید. و یا هر دلیل ادبی مناسب دیگر..

۱۶- شاعر به دلیل مصیبت پیری موی خویش را رنگ میکند نه برای جوان شدن دوباره (یا هر توضیح مشابه دیگر)

۱۷- برگ درختان در پاییز زرد می شوند زیرا از دوری بهار بیمار گشته اند. (یا هر دلیل ادبی مناسب دیگر)

۱۸- چون در جهان تاراج غم را ندیده است. (یا هر پاسخ مشابه دیگر)

۱۹- چون تو را آنقدر دوست دارم که در میان جان من هستی اما دیگران تنها بر زبان من جاری هستند. (یا هر پاسخ مشابه دیگر)

۲۰- الف) شاعر علت گریستن رز را جدا شدن جزیبی از وجود او می داند. (یا هر پاسخ مشابه دیگر)

ب) حسن تعلیل

۲۱- الف) وجود گلنار   ب) حسن تعلیل

۲۲- غفلت آدمیان از گذر عمر سبب نالیدن خروس در سحرگاه است. (یا هر پاسخ مشابه دیگر)